

La violència de l'exèrcit, única manera de mantenir l'existència de Iugoslàvia

Iugoslàvia contra Eslovènia i Croàcia

Eslovènia i Croàcia van proclamar la setmana passada la seua independència. La resposta iugoslava va arribar ràpidament en forma de violència militar.

Quan l'enviat de la CEE va acabar de parlar davant els membres del govern eslovè, aquests es miraren incrèduls. Aquell home els acabava de dir que era millor que es mantingueren dins Iugoslàvia, que oblidaren la seua aspiració a ser independents i a integrar-se en un futur més o menys llunyà en la Comunitat Europea. Els acabava de dir que eren massa petits per a això, que el seu estat no tindria viabilitat econòmica. Estaven sorpresos perquè ni una sola vegada havia parlat de sentiments o de drets. Però sobretot estaven sorpresos perquè la casualitat de la presidència rotatòria de la CEE havia volgut que l'encarregat d'explicar-los aquestes curioses teories no fóra un altre que el primer ministre de Luxemburg. Hi va haver qui s'hagué d'aguantar la rialla per no plorar. Semblava còmic que el re-

presentant d'un dels estats més petits d'Europa pogués al·ludir a la petitesa com l'argument més sòlid per aixafar la voluntat eslovena. Semblava còmic, però en realitat era tràgic.

Pocs dies després, la nit del 25 de juny, el president d'Eslovènia, Milan Kucan, prenia la paraula davant el seu parlament, reunit en una sessió especial. Kucan, oblidant les advertències de la CEE i les que també li havien arribat dels Estats Units i de l'URSS, proposava als parlamentaris aprovar la declaració d'independència de la república. I ho feia afirmant que "Eslovènia entra amb orgull, i amb una justificació basada en la història, en la comunitat internacional dels estats democràtics".

El 26 de juny, a les sis en punt de la vesprada, aquesta proposta de declaració quedava solemnitzada definitivament en

una altra sessió del Parlament. A l'acabament de la sessió, Milan Kucan va passar revista en l'exterior del Parlament a unitats uniformades de la Defensa Territorial, el nucli del futur exèrcit eslovè. Davant d'ells i de més de deu mil persones, es va procedir a hissar la que serà la nova bandera eslovena. Amb els mateixos colors que l'anterior (franges horitzontals blanca, blava i roja), la senyera eslovena ha perdut ara l'estrella roja que tenia al centre i l'ha substituïda per un escut del segle XV on hi ha tres estels de sis puntes i la *Triglav*, la muntanya dels tres pics que representa la major altura del país.

A dos quarts de set una cerimònia semblant tenia lloc a Zagreb, la capital de Croàcia. A Zagreb la declaració parlamentària va ser més suau i afirmava que "la República de Croàcia ha emprès el camí de la separació de les altres repúbli-

L'exèrcit iugoslau ha utilitzat tot el seu poder per reprimir les rebel·lions.

La repressió de la policia ha donat pas a un conflicte bèl·lic. ARXIU

ques". De fet els croats no han proclamat la seua independència total i absoluta sinó el que anomenen l'inici del "procés de dissociació". Quan va acabar la sessió parlamentària, a les vuit, les campanes de totes les esglésies de la capital van repicar mentre es llançava un gran castell de focs artificials.

El Parlament croat, conscient que la seua voluntat té una realització més difícil que l'eslovena a causa de la forta minoria sèrbia del país, va adoptar una sèrie de mesures complementàries, adreçades a calmar aquesta minoria. Entre les mesures hi ha una carta dels drets dels serbis i les altres minories que viuen al país. Tots els textos croats posaven l'èmfasi en el fet que aquesta actitud era l'inici d'un procés negociador que es volia enllestir tan ràpid com fos possible. Però a Belgrad, capital a la vegada de Sèrbia i de la república socialista federativa de Iugoslàvia, no es parlava precisament de negociacions. La presidència col·legiada es va reunir per analitzar la situació mentre l'exèrcit federal (encara dit "l'exèrcit del poble") començava a preparar-se en les casernes croates i eslovenes per eixir al carrer i arrassar la resistència d'aquestes dues nacions. Els seus objectius principals serien les comunicacions i les fronteres exteriors de la que havia estat Iugoslàvia, on ara s'aixecaven plaques noves amb la inscripció *Republika Slovenija*.

A l'endemà del dia 27, amb les primeres llums, els tancs de la caserna de Vrhnika van travessar la barrera de l'aquarterament i començaren a córrer cap al nord, a la recerca dels passos de frontera amb

"La màscara ja ha caigut..."

El Pen Club eslovè ha fet arribar al català una carta d'un dels seus membres, alguns paràgrafs de la qual reproduïm.

"La màscara ha caigut definitivament. La faigó real de l'estat federal, centralitzat, unificat, iugoslau no és cap altra que la violència. Després d'abolir tots els drets humans i nacionals dels albanesos del Kosovo i després de promocionar una terrible guerra civil a Croàcia, les forces fosques de Iugoslàvia tracten de frenar el procés de democratització d'Eslovènia i d'esborrar el seu dret a decidir sobre el propi futur.

El suport dels països de l'Europa occidental i de les superpotències a "la necessitat de mantenir Iugoslàvia unida" es basa en un greu error. Preocupats per la rebalcanització dels Balcans, el que fan és donar suport a la font veritable de tots els enfrontaments sagnants. ¡Si els tancs són l'únic camí per mantenir Iugoslàvia, nosaltres no necessitem aquest estat!

Deixeu-me dir-vos que sóc nascut a Belgrad, a Sèrbia. I conec la seua llengua i hi tinc un munt d'amics encara. No m'és, per això, gens senzill escriure que la dissolució d'Iugoslàvia és la millor via per evitar una desastrosa i sagnant guerra civil. Però aquesta és la realitat.

Totes les proposicions fetes des d'Eslovènia i Croàcia per crear una federació basada en la igualtat de totes les parts que la formen han estat rebutjades. Confrontats a l'amenaça de viure en un estat federal repressiu la majoria dels eslovens vam triar la independència en el referèndum de desembre del 1990.

Àustria i Hongria. Unes poques hores abans el ministre federal de defensa havia advertit les autoritats eslovenes que "es defensaran amb tots aquells mitjans que es consideren necessaris les fronteres de la república federativa". Les carreteres que envolten Ljubljana, la capital eslovena, estaven completament tallades per grups de camions i altres vehicles, especialment agrícoles. Molts d'ells ja estaven ruixats amb benzina per tal de poder-los convertir en una barricada de foc en cas de necessitat. L'avanç dels tancs, però, va ser implacable. En alguns punts de la ruta fins i tot van obrir foc contra els vehicles que els barraven el pas. Els trets dels canons dels tancs es podien escoltar perfectament en molts quilòmetres a la rodona malgrat el bronzir dels avions i helicòpters iugoslaus, els quals ocupaven per complet l'espai aeri eslovè. Des dels vells caces Mig soviètics de la Força Aèria es llençaven tones d'octavetes sobre les poblacions eslovenes. Aquestes octavetes incloïen al començament comentaris amables sobre el poble eslovè al qual se li advertia que estava sent enganyat. Però la seua última frase no deixava lloc a cap engany: "Actuarem segons les regles del combat. ¡Aixafarem qualsevol resistència!"

Tot i la contundència dels carros de combat, es va fer necessari l'ús dels helicòpters per poder ocupar casernes de frontera com les de Karavanke (al costat del llarguíssim túnel que comunica amb Àustria), o la de Radkersburg (davant per davant de la ciutat, també austríaca, de Graf). Vaixells de guerra navegaven també per aigües de l'Adriàtic camí de la disputada frontera entre Itàlia i Eslovènia.

A Croàcia, mentrestant, els enfrontaments anaven en augment, especialment en aquelles zones poblades per serbis, com la Krajina, on els dirigents municipals es reunien per proclamar la seua incorporació a la república sèrbia. A les poques hores es va produir el primer tiroteig entre les forces nacionalistes (eslovenes, en aquest cas) i l'exèrcit iugoslau. El tiroteig passà prop de la ciutat d'Ormoz, situada al nord-est de la república. En aquest tiroteig ja va morir un soldat. Era el primer mort d'una llista que creixeria a mesura que passaren les hores i es veïes clar que la determinació dels pobles d'Eslovènia i Croàcia seria atacada a sang i foc per l'exèrcit iugoslau, pràcticament l'única institució que quedava unida de la Iugoslàvia que un dia va ser.

V.P.